

[Glensgård.]

helt projekt, for vi kan nemlig ikke tage det i etaper. Der er ikke nogen vejforbindelser, hvis vi bare tager nogle af etaperne i professor Humlums plan, hvorimod vi, når vi bibeholder den østjyske motorvej, kan gøre det etapevis, og hvis det viser sig på et tidspunkt, at vi ikke har behov for mere, kan vi stoppe. Vi har allerede på nuværende tidspunkt eksempelvis kørt uden om Randers, man har gjort en del omkring Horsens, og vi kan i hvert fald, når vi bibeholder den østjyske motorvej, køre det etapevis. Det vil det være ganske udelukket at gøre, så fremt man går over til professor Humlums plan.

Ordføreren for forslagsstillerne (Thorvald Pedersen) (CD):

Jeg vil først takke ministeren for fremlæggelsen af sagen og de folketingsmænd, der har været på talerstolen.

Begrundelsen for det forslag til folketingsbeslutning, jeg sammen med andre medlemmer her i folketinget har fremsat om nyvurdering af projekteringen m. v. af en nord-sydgående motorvej i Jylland, vil jeg kort redegøre for, men jeg vil dog først lige pointere, at det er motorvejen fra et sted mellem Vejle-Kolding til Års, der er tale om. Det er, som ordførerne for de forskellige grupper har været inde på, som om man er bange for at være med til en nyvurdering, man er bange for konsekvensen, men jeg tror, at man fra de forskelliges side må erkende, at der er sket så store ting i de 10 år, der er gået, at en nyvurdering må være stærkt påkrævet.

Der er ikke alene sket det, at der i årene op til 1970 er sket en udvikling i Jylland, der har koncentreret sig om de østlige områder. Det er en udvikling, som landsplanlæggerne kan og bør se ikke er ønskelig med den nuværende hurtige udvikling og omstillingsproces, Danmark er inde i med omstrukturering fra et udpræget landbrugsland til et industrisamfund.

Zoneplanerne er ikke i sig selv retningsgivende, men kun en vejledning, der er lagt til grund for en fremtidig udvikling. Jeg er selv afgjort tilhænger af en rationel landsplanlægning, der er meget nødvendig, men en planlægning, der er fleksibel, så udviklingen

kan påvirkes efter behov. Jeg mener, at så vigtige faktorer må tages med i betragtning.

I Danmark er der i løbet af det sidste århundrede grundlagt et betydeligt antal store byer hovedsagelig i form af stationsbyer, som er vokset frem i tilknytning til jernbanenettet. Nu er der ved anlæg af nye byer en anden væsentlig faktor, man må regne med, nemlig havneanlæggene. Det er jo industrierne, der efterhånden er mest fremherskende, og ikke landbruget, og det giver fremtidige byer en anden karakter både i anlæg og struktur. Derfor må en af de vigtigste tangenter i en aktiv landsplanlægning være trafiknettet, og ingen anden sektor giver så store muligheder for at øve en regulerende indflydelse på befolkningens regionale spredning. De fire betydningsfulde led i trafiknettet er banerne, vejene, luftruterne og havnene. Man har jo havne i Danmark, der kan besejles af store oceangående dampere, og som er isfri hele året.

Jeg har taget det med i betragtning, at langs Jyllands vestkyst, fra Skagen i nord til marsken i syd, er der de havne, som det øvrige Europa, i hvert fald vores nabolande, sukker efter af hensyn til deres industrier. I Tyskland f. eks., for at nævne et af vores nabolande, ligger der store industrier i tæt bebyggede områder, som kun har mulighed for at afsætte deres eksport enten ad landvejen eller med jernbane. Derfor mener vi, at i forbindelse med dette projekt må Jylland og i særdeleshed Vestjylland helt klart tages med i betragtning.

De her fremlagte synspunkter må jeg bruge som begrundelse for en nyvurdering af det, der skete den 2. juni 1965, for at det ikke skal gå over i historien som en dag, hvor man lavede en motorvej, som jeg vil give prædikatet: tvangens vej. For de mennesker, der bor i disse byer på østkysten, kan nu 10 år efter se, at motorvejen kommer til at gå klods op ad deres huse og deres tæt bebyggede beboelser, enten det nu er højhuse eller enfamilieshuse.

Man gav den dag her i tinget tilladelse til at bygge en motorvej igennem store bysamfund, igennem tæt bebyggede områder, som jeg nævnte før. Allerede nu 10 år efter kan man se, at man er i færd med at lave samme hæmningsløse fadæse, som man i øjeblikket er vidne til sker i andre dele af landet, hvor